

Uitgevers misbruiken machtspositie

3 augustus 2015 - Uitgevers misbruiken machtspositie

FREELANCE MAKERS WORDEN ernstig onder druk gezet naar aanleiding van nieuwe algemene voorwaarden die door uitgevers, zoals De Persgroep, worden gehanteerd. Uitgevers hebben inmiddels aangegeven dat ze geen opdrachten meer zullen verstrekken wanneer de nieuwe voorwaarden niet worden geaccepteerd of wanneer makers bepaalde rechten bij hun auteursrechtenorganisatie hebben ondergebracht. Uitgevers misbruiken hiermee hun machtspositie tegenover individuele makers.

¶ Het probleem lijkt te zijn ontstaan op het moment dat uitgevers besloten losse artikelen te laten verkopen door een derde partij: Blendle. De rechten van de door Blendle verkochte artikelen zijn niet goed geregeld omdat zowel uitgevers als Blendle niet beschikken over de benodigde voorafgaande toestemmingen van freelance makers.

¶ Middels de nieuwe algemene voorwaarden van bijvoorbeeld De Persgroep willen uitgevers de werken van freelancers onbepert kunnen (her)gebruiken. Zo kunnen de werken mede door derden en in binnen- en buitenland worden gebruikt, in onder meer digitale platforms zoals Blendle, digitale archieven en knipselkranten. Hiermee wordt geprobeerd alsnog toestemming van de freelancers te verkrijgen voor dergelijke digitale platforms.

¶ Daarnaast worden door middel van de nieuwe algemene voorwaarden van De Persgroep grenzen gesteld aan het eigen gebruik van het werk door de maker en aan het recht van de maker om opdrachten van derden aan te nemen. Ook wordt het recht bedongen om het werk te wijzigen en te gebruiken voor reclamedoeleinden. Het gebruik mag volgens deze voorwaarden in alle denkbare vormen en op elke mogelijke wijze plaatsvinden.

¶ Dergelijke voorwaarden doen een enorme afbreuk aan de auteursrechten van freelance makers. Bovendien vragen uitgevers het onmogelijke wanneer de freelancer al is aangesloten bij een auteursrechtenorganisatie zoals Pictoright of Lira. In dat geval heeft de freelancer veelal zijn rechten met betrekking tot diverse digitale exploitatievormen al overgedragen aan die organisatie en kan hij die rechten niet ook nog eens aan een uitgever verlenen. Freelancers dragen deze digitale rechten vaak over aan een auteursrechtenorganisaties zodat deze voor de freelancers collectief regelingen kunnen treffen voor het (her)gebruik van hun werk.

¶ Makers dreigen nu in een benarde positie terecht te komen. Ze lopen het risico om geen opdrachten meer te krijgen als ze niet akkoord gaan met deze, naar onze mening onredelijk bezwarende, voorwaarden. Freelance makers moeten hun uitgevers zelfs vrijwaren voor financiële claims van derden.

¶ Individuele makers durven niet voor hun eigen positie op te komen. Er zijn signalen dat freelance makers niet op een vrijwillige basis akkoord zijn gegaan met de nieuwe algemene voorwaarden, vanwege de dreiging geen opdrachten meer te ontvangen. De voorwaarden zijn niet in lijn met het net ingevoerde Auteurscontractenrecht waarmee wordt beoogd de positie van makers ten opzichte van de exploitant te versterken.

¶ Zoals gezegd achten onderstaande belangenorganisaties van freelance makers de door uitgevers gekozen opstelling teleurstellend en de gehanteerde nieuwe algemene voorwaarden van De Persgroep zeer onredelijk bezwarend. Uitgevers lijken niet te willen begrijpen dat ze makers en hun belangenorganisaties in de toekomst nodig zullen hebben. Het kan niet de bedoeling zijn dat uitgevers de makers eenzijdig zulke belemmerende algemene voorwaarden opleggen. De medewerking en (schriftelijke) toestemming van de makers is noodzakelijk om hun werk te kunnen exploiteren.

Gezien de ontwikkelingen zien wij de grote noodzaak en urgentie om de belangen van freelancers veilig te stellen en wij zullen ons dan ook beraden over op korte termijn verder te nemen stappen.

NVJ

DuPho

Lira

FLA

BNO

Pictoright